

Baròmetre 2016 Oficina Antifrau de Catalunya **La corrupció a Catalunya: percepcions i actituds ciutadanes**

El 20 de desembre, l'Oficina Antifrau de Catalunya ha presentat els resultats del **Baròmetre 2016 sobre La corrupció a Catalunya: percepcions i actituds ciutadanes**.

L'estudi recull dades sobre la percepció de la corrupció a Catalunya, sobre els nivells de transparència i integritat en les Administracions Públiques catalanes i sobre actituds i comportaments de la ciutadania. El treball de camp es va realitzar entre els dies 17 i 25 d'octubre de 2016, mitjançant trucades telefòniques a 850 persones.

Aspectes més destacats:

- **La percepció** està assentada en nivells alts (un 82,6% percep la corrupció com un problema molt o bastant greu) malgrat haver minvat perceptiblement. Quan es traslladen les preguntes a l'experiència de coneixement individual, personal i directe, els resultats cauen de manera dràstica i es poden considerar minsos, en termes relatius, homologables amb els països del nostre entorn. Així mateix, resulten compatibles amb la naturalesa de la corrupció que ens afecta, corrupció política, mentre que els índex de corrupció policial, judicial o administrativa es poden considerar baixos.

La **tolerància social** cap a comportaments irregulars ha anat disminuint, en termes generals, de manera sostinguda.

- La visió de **la política** i els que s'hi dediquen dibuixa un panorama preocupant i decebedor (un alt percentatge, el 49,6%, considera els càrrecs polítics poc o gens honestos i un 82,5% que no fan el que toca per lluitar contra la corrupció).
- El 66,5% dels catalans/es considera que el personal al servei de **l'administració** és molt o bastant honest però hi ha certa ambivalència en la confiança expressada, amb crítiques al tracte de privilegi que reben (segons el 66,2%) les persones i entitats afins al govern i amb una referència clara a la necessitat de professionalitzar la funció pública per tal que es garanteixin nomenaments basats en el mèrit i la capacitat (ara només garantits en un 30,9% dels nomenaments, a parer dels enquestats/des).
- Pel que fa a les **àrees de risc**: obres públiques, urbanisme i justícia són els serveis públics on es considera més estesa la corrupció; partits polítics, entitats financeres, sindicats i ajuntaments són les institucions pitjor valorades; contractes, concessió de llicències i autoritzacions, ajuts a empreses i selecció de personal són les activitats on més corrupció s'observa.
- La ciutadania censura els vincles massa estrets entre **política i negocis** (visualitzats per un 80,7%) i la indeguda influència dels grups econòmics en les decisions públiques (segons un 87,9%).

La informació sobre corrupció que ofereixen **els mitjans de comunicació** es considera poc o gens objectiva per un alt percentatge de persones enquestades (69,5%).

- Millora la visió ciutadana sobre la **transparència** de les institucions, tot i que encara un 58,5% les considera poc o gens transparents (vs. el 65,5% de l'anterior onada).
- Les raons per no **denunciar** un cas de corrupció rauen, en la seva major part, en circumstàncies alienes a la pròpia voluntat: en la dificultat d'obtenir proves, en que no compensa i en la por a patir represàlies (al·legada per un 16,5%).

Des de l'Oficina Antifrau cal fer **algunes consideracions**:

- La visió de la ciutadania sobre la corrupció descriu un panorama preocupant que demana **més implicació i compromís** dels responsables polítics en la lluita contra la corrupció i una reacció més contundent d'institucions i partits davant els indicis que afectin els càrrecs públics.
És procedent apel·lar a la responsabilitat de tots els actors, incloses les empreses i els mitjans de comunicació.
Cal, d'altra banda, una substancial i urgent reforma de la dinàmica dels partits i de les formes de finançament (que un 48% considera irregular) d'acord amb les recomanacions del GRECO.
- Tot i l'increment sostingut del rebuig ciutadà cap a les conductes corruptes, persisteixen importants dèficits de reconeixement i **alts índex de tolerància**.
Cal incidir en la necessitat, per part dels responsables públics, de no fomentar un relat de normalització, justificació o resignació.
Cal, així mateix, destacar el treball d'educació i conscienciació social i de sensibilització dels servidors públics, amb especial incidència en la gestió dels riscos existents.
- Cal incidir en les principals **àrees de risc** detectades, com ara la contractació pública, especialment en matèria d'obra pública, o els conflictes d'interès. L'Oficina Antifrau ja ha iniciat (informe monogràfic sobre conflictes d'interès) i consolidarà en el futur diverses línies d'actuació preventiva en aquests àmbits.
- Cal proporcionar alternatives segures al silenci en els casos de corrupció. És obligació de les institucions facilitar la denúncia i promoure l'acceptació social, a més d'atorgar protecció enfront possibles represàlies.
L'Oficina Antifrau accepta, en aquest sentit, les denúncies anònimes i impulsarà els canvis normatius oportuns per assegurar una **protecció integral als alertadors**.